

Wczoraj odbyło się kolejne posiedzenie Centralnej Komisji Wyborczej. Komisja rozpatrzyła informację o przebiegu czynności wyborczych w całym kraju, dotyczących m. in. stanu przygotowania lokali wyborczych na dzień wyborów, dostarczenia obwodowym komisjom wyborczym kart do głosowania i druków wyborczych oraz innych czynności objętych nadzorem Centralnej Komisji Wyborczej.

Ponadto komisja wysłuchała informacji swoich członków o wynikach wizytacji w terenie oraz omówiła zakres i organizację swojej pracy bezpośrednio przed wyborami i w dniu wyborów. (PAP)

E. Berlinguer opuścił Warszawę

Wczoraj w godzinach popołudniowych opuścił Warszawę udając się do Berlina, sekretarz generalny KC Włoskiej Partii Komunistycznej Enrico Berlinguer.

Na lotnisku żegnali go członkowie Biura Politycznego, sekretarze KC PZPR — Edward Babiuch i Franciszek Szlachetko oraz członek Sekretariatu, kierownik Wydziału Zagranicznego KC PZPR Ryszard Frelek. (PAP)

Pierwsza tura rozmów radziecko-brytyjskich

W poniedziałek odbyła się w Moskwie pierwsza tura rozmów ministra spraw zagranicznych ZSRR, Andrieja Gromyki z szefem dyplomacji brytyjskiej, Alce Douglas-Homem.

W atmosferze wzajemnego zrozumienia i szczerości omówiono aktualne problemy międzynarodowe, a także sprawy dotyczące dwustronnych stosunków radziecko-brytyjskich. (PAP)

Atak zimy powiększa trudności paliwowe Zachodu

Atak surowej zimy — opady śniegu, spadek temperatury do minus 25 stopni w niektórych rejonach Europy środkowej i do kilkunastu stopni poniżej zera na południu kontynentu sprawił, że trudności paliwowe stały się dotkliwiej odczuwalne w wielu krajach zachodniej części naszego kontynentu.

Ograniczenia w sprzedaży benzyny i oleju opałowego do celów ogrzewczych i energetycznych pozostają tam nadal głównym tematem dnia.

Prasa zachodniemiecka, austriacka, i szwedzka odnotowała z uwagą spotkanie kanclerzy Willy Brandta i Bruno Kreisky'ego oraz premiera Olofa Palme, które odbyło się w niedzielę w Schlangenbad, w pobliżu Frankfurtu nad Menem. Politycy tych trzech krajów zgodzili się, iż problematyka kryzysu naftowego powinna być przedmiotem szerszej wymiany poglądów na arenie międzynarodowej.

Tymczasem we Włoszech przedmiotem uwagi jest sytuacja z ubiegłej niedzieli, która była pierwszą niedzielą „pustych jezdni” w tym kraju. Aczkolwiek zanotowano znaczną liczbę wykroczeń przeciwko zakazowi posługiwania się samochodami prywatnymi, jezdnie wielkich miast włoskich świeciły pustką.

Wielu Włochów uznało ograniczenia za zamach na ich styl życia. Wprowadzone we Włoszech restrykcje obejmują bowiem również nakaz zamykania restauracji, barów i klubów nocnych już o północy.

W Szwajcarii wielu amatorów sportów zimowych musiało po raz drugi zrezygnować z niedzielnej wyprawy w góry. Właściciele hoteli, pensjonatów i restauracji w miejscowościach wypoczynkowych głośno wyrażali obawę, że dalsze trwanie ograniczeń w użytkowaniu samochodów przyniesie im ruinę.

W NPF i w Brytanii notuje się znacznie większą frekwencję w środkach komunikacji miejskiej.

Na uniwersytecie w Cambridge (W Brytanii) zespół naukowców podjął prace nad projektem konstrukcji domu, w którym będzie wykorzystana

GWIAZDOS WIELKOPOLSKI

Poznań, wtorek 4 grudnia 1973
Nr 287 (9259)
Wyd. AB Cena 50 gr
Ukazuje się od 16. II 1945

Na zdjęciu: I sekretarz KW PZPR w Poznaniu — Jerzy Zasada w towarzystwie białych górników z Kłodawy, w czasie zwiedzania tamtejszej kopalni soli.

Fot. — S. Wiktor

Dziś — „Barburka”

E. Gierek i P. Jaroszewicz na centralnych uroczystościach górniczego święta w Zabrze

Dzisiaj polscy górnicy obchodzą swoje tradycyjne święto — „Barburkę”. Wraz z górnikami obchodzi je całe nasze społeczeństwo, które rozwojowi górnictwa, ofiarnej pracy ludzi tej gałęzi gospodarki, zawdzięcza już wiele i wiele jeszcze od nich oczekuje. Dzięki słusznej, dalekowszostnej polityce partii, która wbrew lansowaniu swego czasu teorii o zmierzchu węgla, podjęła decyzję o rozwijaniu polskiego górnictwa, przemysł ten znajduje się dziś w świetnej przyszłości, a jego rola, zwłaszcza obecnie, ogromnie wzrosła. Centralne uroczystości górniczego święta odbyły się wczoraj w województwie katowickim — centrum naszego przemysłu węglowego.

W obchodach tych wzięli udział: I sekretarz KC PZPR — Edward Gierek oraz członek Biura Politycznego KC PZPR, prezes Rady Ministrów — Piotr Jaroszewicz.

Obecni byli członkowie Biura Politycznego, sekretarz KC PZPR — Jan Szydłak; zastępcy członków Biura Politycznego KC: I sekretarz KW PZPR w Katowicach Zdzisław Grudzień i minister spraw wewnętrznych Stanisław Kowalewski oraz wicepre

**SKRÓT PRZEMÓWIENIA
E. GIERKA WYGŁOSZONEGO
NA AKADEMII Z OKAZJI
„DNIA GÓRNIKA” W ZABRZU
ZAMIESZCZAMY NA
STRONIE 2.**

legacja Ministerstwa Sprawiedliwości PRL, minister Geijer zapozna się z organizacją i pracą sądów, zakładów karnych oraz działalnością Instytutu Ekspertyz Sądowych w Krakowie. Wizyta będzie też okazją do odbycia roboczych spotkań w Ministerstwie Sprawiedliwości i Sądzie Najwyższym.

R. Galley w Moskwie

Minister sił zbrojnych Francji R. Galley przybył wczoraj do Moskwy z oficjalną wizytą, na zaproszenie ministra obrony ZSRR, marszałka A. Greczki. Minister Galley rewizytuje radzieckiego ministra obrony.

Plenum CK FPK

W Paryżu rozpoczęło obrady plenum Centralnego Komitetu Francuskiej Partii Komunistycznej.

Nowa podróż Kissingera?

Rzecznik departamentu stanu USA oświadczył, że sekretarz stanu, H. Kissinger uda się prawdopodobnie na Bliski Wschód w związku udziału w konferencji Rady Ministerialnej NATO w dniach 10-11 grudnia w Brukseli.

Wybory w Danii

Dzisiaj w Danii odbędzie się przedterminowe wybory parlamentarne ogłoszone 8 listopada br. Faktyczną przyczyną upadku mniejszości

mier i minister górnictwa i energetyki — Jan Mitrega, członek Rady Państwa, prze-

Dokończenie na str. 2

W odwiedziny do wielkopolskich górników

W przededniu tradycyjnej „Barburki”, wczoraj — we wczesnych godzinach porannych, okręg koniowski oraz Kopalnię Sól w Kłodawie odwiedził I sekretarz KW PZPR w Poznaniu Jerzy Zasada. Towarzyszyli mu: sekretarz KW Alfred Kowalski, członek KC PZPR dyrektor Zakładów Energetycznych Okręgu Zachodniego Lechosław Gruszczyński, gospodarze terenu.

W Koninie goście zwiedzili odkrywkę Patnów i Kazimierz a następnie obiekty elektrowni Konin. Patnowska odkrywka należy do najlepiej pracujących w tutejszym zaglebiu. 16 ubm. górnicy zameldowali o wykonaniu całorocznego planu zbierania nadkładu. Jak poinformowano I sekretarza KW, do końca br. załoga odkrywki Patnów zdejmie ponadplanowo półtora miliona metrów sześciennych ziemi z glebą.

W czasie rozmów z górnika-

mi J. Zasada interesował się szczególnie warunkami socjalno-bytowymi załóg. Stwierdził, że od ofiarnej i wydajnej pracy konińskich górników zależy, czy w zimowym okresie energetycy otrzymają konieczne paliwo.

Kolejną wizytę złożył górnikom na odkrywce Kazimierz. Trwa tutaj remont jednej z najcięższych koparek. Załoga Konińskich Zakładów Naprawczych Urządzeń Górniczych w ciągu 2 lat poważnie skróciła cykl remontów z 30 do 20 dni.

Dokończenie na str. 2

Delegacja Republiki Wietnamu Południowego przybyła do Polski

Na zaproszenie przewodniczącego Rady Państwa Henryka Jabłońskiego przybyła wczoraj do Polski z oficjalną wizytą przyjazni delegacja Republiki Wietnamu Południowego. Na czele delegacji stoi przewodniczący Prezydium Komitetu Centralnego Narodowego Frontu Wyzwolenia Wietnamu Południowego, przewodniczący Rady Doradczej Tymczasowego Rządu Rewolucyjnego RWP — Nguyen Huu Tho.

Powitanie delegacji Republiki Wietnamu Południowego odbyło się na warszawskim lotnisku Okęcie, udekorowanym flagami obu krajów, gdzie gości powitał przewodniczący Rady Państwa Henryk Jabłoński.

W skład delegacji RWP, która przybyła do Warszawy wchodzi: członek KC Narodowego Frontu Wyzwolenia Wietnamu Południowego, minister spraw zagranicznych — Nguyen Thi Binh, członek KC NFW, wiceminister spraw zagranicznych — Le Quang Chanh, ambasador RWP w Polsce — Tran Van Tu, członek Sekretariatu KC NFW, dyktor gabinetu przewodniczącego — Ho Xuan Son i dyrek

tor departamentu w MSZ — Nguyen Nhu.

W godzinach popołudniowych przewodniczący prezydium Komitetu Centralnego Narodowego Frontu Wyzwolenia Wietnamu Południowego i przewodniczący Rady Doradczej Tymczasowego Rządu Rewolucyjnego RWP Nguyen Huu Tho w towarzystwie członków delegacji RWP złożył wieniec na płycie grobu Nieznanego Żołnierza.

W czasie uroczystości na Placu Zwycięstwa orkiestra odegrała hymny państwowe obu krajów, a kompania reprezentacyjna WP oddała honory wojskowe. Delegacji towarzyszyli przewodniczący Prezydium Stołecznej Rady Narodowej Jerzy Majewski oraz generałowie WP.

W godzinach popołudniowych Nguyen Huu Tho złożył w Belwederze wizytę przewodniczącemu Rady Państwa Henrykowi Jabłońskiemu.

Gościowi towarzyszyła minister spraw zagranicznych Republiki Wietnamu Południowego — Nguyen Thi Binh. Ze strony polskiej w rozmowie uczestniczył minister spraw zagranicznych — Stefan Olszowski.

Następnie w Belwederze rozpoczęły się polsko-południowowietnamskie rozmowy plenarne.

W rozmowach uczestniczyli m. in. ze strony polskiej — wicepremier Józef Tejchma i minister spraw zagranicznych Stefan Olszowski, ze strony południowowietnamskiej — minister spraw zagranicznych — Nguyen Thi Binh. (PAP)

G. Husak w Indiach

Sekretarz generalny KC Komunistycznej Partii Czechosłowacji, przewodniczący KC Frontu Narodowego CSRS, Gustav Husak przybył wczoraj do Delhi z wizytą oficjalną, na zaproszenie premiera Indii, pani Indiry Gandhi.

Na lotnisku międzynarodowym — Palam, G. Husaka i towarzyszące mu osobistości witali I. Gandhi, członkowie rządu oraz znani działacze państwowi i społeczni Indii.

Następnie rozpoczęły się rozmowy Gustava Husaka z premierem Indii, panią Indirą Gandhi.

Omawiano szeroki zakres problemów dotyczących aktualnej sytuacji międzynarodowej oraz rozwoju dwustronnych stosunków. (PAP)

Rozmowy N. Ceausescu z H. Bumediem

Przewodniczący Rady Państwa Socjalistycznej Republiki Rumunii, Nicolae Ceausescu, w drodze do Stanów Zjednoczonych zatrzymał się w Algierze, gdzie przeprowadził rozmowy z przewodniczącym Rady Rewolucyjnej Algierii, H. Bumediem. Dotyczyły one stosunków algijsko-rumuńskich.

Wczoraj rano N. Ceausescu opuścił Algier. (PAP)

PAP RADIO-INFOTELEFONEM
RADIO-INFOTELEFONEM-PAP
INFOTELEFONEM-PAP
TELEFONEM-PAP
PAP RADIO-INFOTELEFONEM-PAP
RADIO-INFOTELEFONEM-PAP

Indeks nr 35029

GÓRNICZY DZIEŃ

Wspólnie — łątniej

Zwykle, gdy zbliża się 4 grudnia i Dzień Górnik, a więc tradycyjna Barburka, mówi się na ogół głównie o górnictwie węgla kamiennego. O tym, iż według danych ONZ, wielkość wydobycia daje polskiemu górnictwu 3 miejsce w Europie i 5 w świecie, że w przemyśle węglowym pracuje ponad 360 000 osób i w bieżącym roku wydobędą 157 mln ton węgla itp. itd.

Rzadziej natomiast mówi się na temat młodszego wiekiem działu polskiego górnictwa — węgla brunatnego. A między innymi dzięki niemu właśnie i w Wielkopolsce obchodzimy Dzień Górnika. Stało się tak za sprawą powstałego w latach pięćdziesiątych Konińskiego Zagłębia Węglowego.

Trochę historii

Historia górnictwa i energetycznego awansu Konina zaczęła się już prawie 40 lat temu. W 1934 roku na terenie majątku Glinka (3 kilometry od Konina) po raz pierwszy natrafiono na ślady węgla brunatnego. Geolodzy ocenili zasobność złoża na około 1 mln ton. Dopiero jednak w latach 1951 — 57, w trakcie powtórných i bardzo dokładnych badań, uzyskano pełniejsze rozpoznanie zasobności konińskie go złoża. Liczy ono około 600 mln ton węgla — tak brzmiała skorygowana opinia geologów i to zadecydowało o powstaniu tego nowego regionu przemysłowego.

Jeszcze w 1938 roku Polska w statystykach światowych eksploatacji złóż węgla brunatnego w ogóle nie figurowała, a wydobywaliśmy wtedy 20 000 ton prymitywnymi metodami. Gdy dzisiaj zajrzeć do roczników statystycznych, znajdziemy Polskę na 5 miejscu w Europie.

Węgiel brunatny jest jednym z najtańszych źródeł energii elektrycznej, a jego udział w produkcji tej energii w naszym kraju wynosi ponad 35 procent, z czego znaczną część wytwarzana jest przez Zespol Elektrowni „Pątnów” — Adamów — Konin.

Na wieży

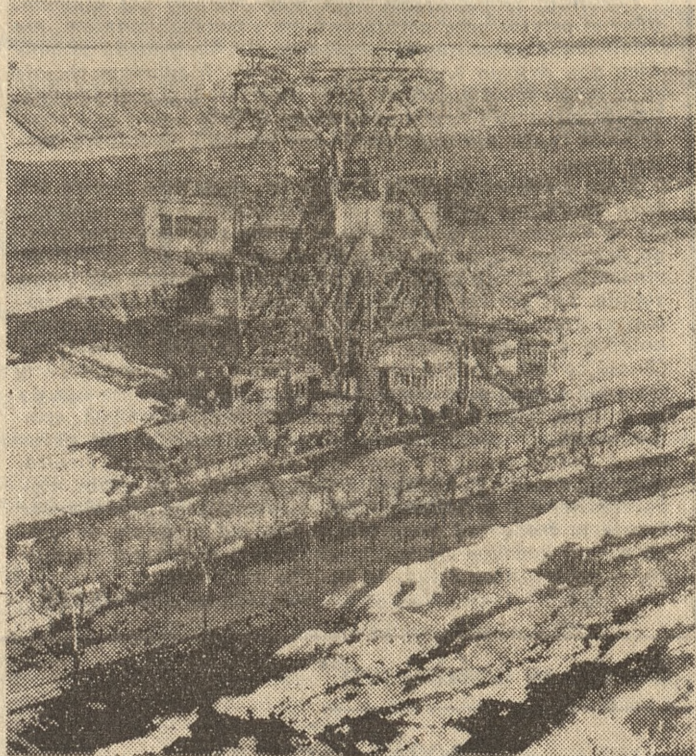
28 listopada. Godzina 11. Jestem na wieży Odkrywki „Pątnów”. Eugeniusz Ślesieński przywiódł mnie tutaj, bo ta właśnie odkrywka produkuje w kopalni. W przeszklonej dyspozycji, z której widać całą nieckę „Pątnowa”, jak na dłoni, zastaje cały sztab kierowniczy. Jest zawiadowca (tak w górnictwie języku nazywa się dyrektor odkrywki) inż. Jan Cholewa, jest i nadzorca, kierujący poranną zmianą. Zdzisław Kostrzewa. Co chwilę moi rozmówcy odrywani są do aparatu telefonicznego i pulbitu sterowniczego. Odpowiadają na pytania, wydają dyspozycje.

— 16 listopada o godzinie 8.25 — mówi zawiadowca — wykonaliśmy roczny plan zbierania nadkładu. Zebraliśmy 13,9 mln m sześć. nadkładu, a do końca roku jeszcze chcemy zebrać półtora miliona metrów sześciennych. Pozwoli to nam wydobyć 400 000 ton węgla ponadplanowo wartości 40 mln złotych.

Pyta pan, jak to robimy? Najwięcej zależy od właściwe

go zorganizowania przewozów kołowych. Powinniśmy tutaj mieć 173 wagony do wywożenia nadkładu, a mamy ich tylko 137. Musimy je więc wykorzystywać do maksimum, aby stałe w ruchu było sprawnych najmniej 110 wagonów, które tworzą nam 11 pociągów. Liczy się głównie organizacja przewozów i sprawnie przeprowadzone naprawy wagonów. Pomaga nam też sprawność ekip remontowych i „podtorza” przy koparkach. Zastosowaliśmy metodę stabilizowania podtorzy przy pomocy odpadów popiołowych.

— Organizacja przewozów

— wtrąca dyspozytor, Marian Świecki — to bardzo ważna sprawa. Proszę sobie wyobrazić, że jesteśmy niby ogromną kolejową stacją przeładunkową; u nas w ciągu jednej zmiany od koparek do zwalówek i z powrotem przejeżdża aż 160 pociągów.

Szczepan Papiera, kierownik robót górniczych, dodaje: — Mamy doświadczoną i świetnie wyszkoloną załogę. Na przykład załoga koparki D ma pierwsze miejsce w Jednoczeniu Kopalni Węgla Brunatnego, a ludzie z koparek: D1120 i Sch Rs 800 nr 1 oraz zwalówki As 1120, zgłosili się w tym roku do pobicia rekordu krajowego. I głowę daję, że te rekordy zostaną pobite! Brygady koparki Kazimierz Springera i zwalówki Kazimierza Marcinkowskiego, mają opinię najlepszych fachowców w Polsce.

Zegnam się, a słyszę jeszcze, jak Zdzisław Kostrzewa odbiera kolejne telefony i wydaje dyspozycje.

— Panie nadzycygar! Tu koparka 801. Wsuwnica coś nam źle działa.

— Dobrze. Zaraz wysyłam do was ludzi z oddziału mechanicznego.

— Zdzisław?... — Tak. Stucham?

— W imieniu dziewcząt z „ruchu” chciałam ci złożyć najlepsze życzenia imieninowe. Wszystkiego najlepszego, powodzenia na studiach, no i...

Na schodach Eugeniusz Ślesieński komentuje te życzenia dla kolegi:

— Do Akademii Górniczo-Hutniczej do Krakowa dojeżdża nas więcej. Studiują Kostrzewa, Papiera, ja i inni.

Kopalniane PKP

W drodze z Pątnowa do Konina zatrzymujemy się jeszcze w Zakładzie Przewozu Węgla i Obsługi Bocznic. Dyspozytorem jest tutaj Zenon Bryk:

— Dzisiaj z odkrywek do elektrowni węgiel wywożony jest przez 13 pociągów. 85 wagonami. Na pierwszej zmianie dostarczamy elektrowniom 13 000 ton węgla. (W ciągu całego roku koleje konińskie przewożą około 13 milionów ton węgla — przyp. autora).

Do końca dnia wozid będziemy też tłuczyć, brkiet, części urządzeń, które przysyła dla kopalni. Specyfika tej pracy jest duża częstotliwość przebiegów pociągów, bo jeżdżą one na

krótkich trasach. I wszystko tutaj u nas do PKP podobne. Nawet przepisy obowiązują te same.

*

Jest godzina 14. Ludzie opuszczają stanowiska pracy. Schodzą z odkrywek. Idą się myć i przebrać. O 14.30 zajmą miejsca w autobusach. 103 specjalne autobusy PKS powiozą ich do domów. Dojeżdżający z Konina do Gosiawic będą w domu już przed 15-tą. Ostatni — ci z Turka — będą w swoim mieście o 16.07. Dla nich, zwłaszcza zimą, dzień staje się szczególnie krótki. Jeszcze zakupy i potem obiad, rozmowa z

Na zdjęciu: fragment Odkrywki „Pątnów”.

Fot. — Z. Staszyszyn

dziećmi, telewizją. Jutro — jeszcze w środku nocy — trzeba znów wstać do pracy. Zaczyna kolejny górniczy dzień. I znowu 6500 górników z różnych miejscowości powiatów: konińskiego, kolskiego, słupeckiego i tureckiego, pojedzie na odkrywkę.

MAREK PRZYBYLSKI

OPEC i OAPEC

Eksporterzy ropy

OPEC — Organizacja Krajów Eksportujących Ropę Naftową — została założona w 1960 r. Powstała ona w określonych okolicznościach politycznych. Rząd USA ogłosił w 1959 r. ograniczenie importu ropy. W konsekwencji ten rynek zbytu został częściowo stracony dla ropy blisko-wschodniej. Z kolei nasilił się nacisk podaż ropy na inne rejon konsumpcyjne. Na dodatek na rynkach europejskich pojawił się nowy dostawca — Północna Afryka i Nigeria. Wzrostowi konkurencji towarzyszył nacisk na ceny gotowych produktów naftowych. Spadły one znacznie. Natomiast za ropę międzynarodowe towarzystwa naftowe płaciły tę samą sztywną cenę. Zobowiązywały je do tego kontrakty koncesyjne z rządami krajów posiadających pola naftowe.

Spadek zysków koncernów naftowych pchnął je do jednostronnej niezgodnionej z krajami dysponującymi ropą obniżki ceny za ropę.

Zainteresowane kraje zareagowały z miejsca. Rząd Iraku zaprosił we wrześniu 1960 r. do Bagdadu przedstawicieli obojczych rządów. Konferencja bagdadzka postawiła powstanie OPEC (Organisation of Petroleum Exporting Countries). Krajami założycielskimi zostały: Arabia Saudyjska, Irak, Iran, Kuwejt i Wenezuela. W myśl statutu zadaniem OPEC jest koordynacja polityki naftowej i obrona interesów krajów członkowskich, utrzymanie w miarę możliwości stałych cen na ropę. OPEC dą

ży do zapewnienia swoim członkom stałego dochodu, a swoim klientom regularnych dostaw. Inwestorom na terenach ropo- nośnych OPEC udziela odpowiednich gwarancji kapitałowych.

Do OPEC należą dzisiaj, obok pięciu członków — założycieli, Katar (od 1961 r.), Indonezja i Libia (1962), Abu Dhabi (1967), Algieria (1969) i Nigeria (1971).

Przez lata sześćdziesiąte OPEC nie miała wielkiego znaczenia. Jej członkowie nie byli szczególnie zobowiązani jakimś wspólnym postanowieniami czy przepisami. Towarzystwa naftowe raz po raz wygrywały przeciwko sobie poszczególne kraje członkowskie, wykorzystując brak jednolitości między nimi. W ten sposób koncerny światowe przez 10 lat utrzymywały na tym samym poziomie ceny za ropę. Dopiero wielki wzrost popytu na produkty naftowe umożliwił tym krajom dyktowanie cen.

W 1971 roku Algieria, Irak i Libia postawiły w sposób kategoryczny sprawę znacznej podwyżki ceny ropy. OPEC postanowiła wówczas zgodnie zastosowanie jednolitej polityki cen wobec koncernów naftowych. Koncerny zaakceptowały ją w 1971 r. w toku negocjacji w Teheranie. Oznaczało to 40 proc. zwiększenie ceny ropy.

Kraje produkujące ropę zmierzają konsekwentnie do zwiększenia swojego pakietu akcji w towarzystwach naftowych. Jako postulat minimum sta-

nickiego to wymowny przykład wieloletnich korzyści wynikających ze współdziałania rad narodowych z przedsiębiorstwami przemysłu kluczowego. Widać tu wyraźnie pierwszoplanową rolę prezydium rady (ściślej mówiąc, jego organów: MKPG i DIM), które nie tylko inicjuje wspólne poczynania, ale także bierze na swoje barki niemal cały ciężar urzeczywistnienia inicjatywy. Jednakże historia powstania obiektu przy ul. Janickiego sygnalizuje również potrzebę usprawnienia procesu realizacji tego typu inwestycji. Wynika to już z faktu, że prace koordynacyjne rozpoczęły się w 1970 roku, a zakończenie budowy nastąpiło kilka tygodni temu. Jedną z głównych przyczyn tej przewlekłości był brak chętnych do podjęcia się budowy przedszkola. Przedsiębiorstwa budowlane niechętnie angażują się w takie nieefektywne, mało znaczące dla planu „przerobu” finansowego poczynania, a kiedy już mają je w portfelu zleceń, nie dbają zbyt o zgodność realizacji z planem. Właśnie wynikiem tego rodzaju kłopotów z wykonawcami jest fakt, że przedszkole przy ulicy Janickiego jest jedynym tego typu obiektem powstałym z połączenia środków zakładów zarządzanych centralnie i Prezydium DRN. Wszystko wskazuje na to, że sytuacja ta ulegnie zmianie. Obecnie MKPG prowadzi prace, których efektem będzie powstanie w najbliższych latach (m. in. na Ratajach i Winogradach) 5 przedszkoli finansowanych przez zakłady przemysłu kluczowego.

Poczynania tego rodzaju w różnych dziedzinach życia powinny być jak najszersze stosowane w praktyce. Podkreśla to dokument I Krajowej Konferencji PZPR — „Deklaracja o roli i zadaniach rad narodowych w społeczno-gospodarczym systemie PRL”.

„W szczególności konieczne jest (...) lepsze koordynowanie i doskonalenie procesów inwestycyjnych, organizowanie wspólnych przedsięwzięć różnych zakładów i organizacji zwłaszcza w dziedzinie gospodarki komunalnej, urządzeń socjalnych i kulturalnych (...), stała troska o umacnianie rodziny jej wychowawczych i opiekuńczych funkcji, kontynuowanie w większych rozmiarach budownictwa żłobków i przedszkoli”.

W aspekcie tych zadań „Deklaracja” wskazuje, że: „Coraz większego znaczenia nabierają koordynacyjne funkcje rad narodowych i terenowej administracji wobec działających na ich obszarach jednostek gospodarczych, instytucji i organizacji oraz inspirowanie i kontrola wszystkich form spółdzielczości”.

Zgodnie z tymi intencjami uchwalona 22 listopada br. przez Sejm ustawa o radach narodowych nadaje im, jak również organom administracji, znacznie większe niż dotychczas uprawnienia koordynacyjne.

Jedno z kluczowych zadań nowej kadencji rad narodowych określić można zatem hasłem: każda rada narodowa i każdy organ administracji aktywnymi realizatorami kompleksowej polityki socjalnej. Nie sprzyjało temu tradycyjnie, wąskie pojmowanie spraw społecznych przez niektóre wydziały prezydiów rad narodowych. Zresztą już samo rozproszenie tych spraw w różnych wydziałach groziło dezintegracją. Znacząca tej problematyki, dr Leon Brodowski*) proponuje przeto zastosowanie różnych czynników scalających w postaci odrębnego systemu planowania postępu społecznego, a przede wszystkim poziomu życia ludności, oraz planowania rozwoju społeczno-ekonomicznego w przekroju osiedli mieszkaniowych i dużych zakładów pracy. Do czynników integrujących zalicza także współpracę ekspertów od spraw społecznych z międzyresortowymi komisjami (rad narodowych) spraw społecznych oraz powołanie wspólnych komisji WRN — WRZZ dla spraw świadczeń, urządzeń i służb społecznych.

Sądę, że te szczegółowe propozycje warte są przynajmniej dyskusji. Chodzi bowiem o wypracowanie modelu zapewniającego skuteczne funkcjonowanie systemu koordynacji spraw społecznych. „Skuteczne” oznacza tu kompleksowe i perspektywiczne. Mówiąc prościej, rozmach i wyobraźnia muszą zastąpić fragmentaryczność i doraźność, mało przydatne w programowaniu i w realizacji polityki socjalnej. Dodać warto,

Dokończenie na str. 4

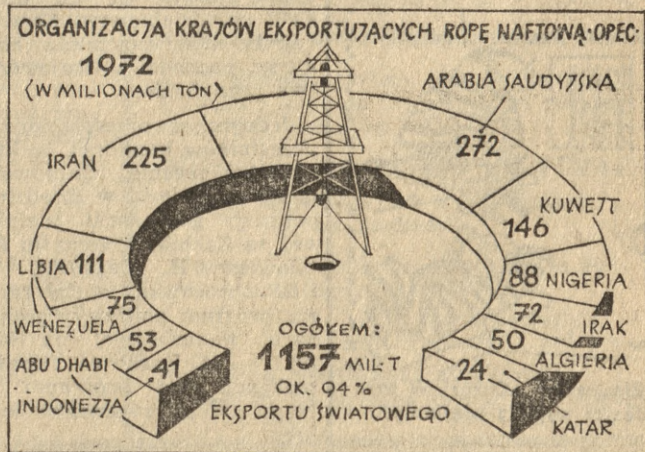
MICHAŁ ŁUCZAK

OPEC — na korzyść OAPEC, w której rękach spoczywa obecnie decydująca inicjatywa: 11 krajów zrępowanych w OPEC dysponowało w 1972 r. łącznie 1.157 mln ton ropy — to jest około 94 proc. światowego eksportu tego ważnego surowca energetycznego. Ponad 75 proc. tej produkcji pochodziło z krajów arabskich tworzących OAPEC.

Postępujący proces polityczny jednolitości państw arabskich znajduje swoje coraz wyraźniejsze odbicie w koordynacji ich polityki naftowej. Świat kapitalistyczny musi się z tym liczyć w coraz większej mierze. Nafta to silny atut w rozgrywce z izraelską polityką agresji na Bliskim Wschodzie.

JANUSZ MOSZCZEŃSKI

Tak przedstawia szwajcarska „Die Weltwoche” OPEC. Dane (z r. 1972) mówią, że kraje tej organizacji eksportują łącznie 1.157 milionów ton ropy, co stanowi 94 procent całego eksportu światowego tego produktu.

DLACZEGO NAŁÓG PALENIA?

Wszyscy są zgodni: tyton jest szkodliwy. Ta prosta odpowiedź nie zadowala jednak uczonych, którzy usiłują znaleźć odpowiedź na pytanie dlaczego świat pali wciąż więcej papierosów i dlaczego ich producenci robią na rynku wciąż lepsze interesy.

Drugie co do wielkości towarzystwo zajmujące się produkcją papierosów w USA Philip Morris, zaangażowało dwóch laureatów nagrody Nobla — dr. Glenna Seaborga i lorda Todda do pracy w swym nowo otwartym ośrodku badań nad tytoniem w Richmond (Wirginia). We Francji służba przemysłowej eksploatacji tytoniu (Seita) — monopol państwowy, zerwała z polityką milczenia, publikując kompletny raport wyjaśniający m. in. współzależność między zdrowiem i tytoniem.

Jak w wielkim piecu

Atakowani przez lekarzy, oskarżani o zatrutowanie społeczeństwa, o sprzyjanie chorobom rakowym i sercowo-naczyniowym producenci papierosów podejmują próby obrony. W Stanach Zjednoczonych na każdej paczce papierosów znajduje się ostrzeżenie: „Dyrektor generalny zdrowia uważa, że palenie papierosów jest niebezpieczne dla naszego zdrowia”. Poczynając od czerwca, w samolotach amerykańskich linii lotniczych zostaną stworzone palarnie. Od dwóch lat obowiązuje zakaz reklamy papierosów w telewizji. „Nie sprawiło to nam kłopotów — mówi John Thompson, jeden z dyrektorów Philip Morrisa. Przeciwnie — oszczędności uzyskane kosztem wydatków przeznaczanych na reklamę umożliwiły nam zbudowanie centrum badawczego i częściowo wybudowanie największej w świecie fabryki papierosów.”

Statystyki wykazują, że nałogowi palacze narażeni są od 9 do 14 razy bardziej niż osoby niepalące na ryzyko raka płuc. 10 razy bardziej na ryzyko chronicznego bronchitu, nie mówiąc już o trudnych do statystycznego ujęcia zaburze-

niach kardiologicznych, arteryjnych, o raku ust, gardła i krtani. Nie daje to jednak oczekiwanego efektu. Mimo kampanii antynikotynowej prowadzonej we wszystkich krajach — sprzedaż papierosów nie przestaje wzrastać.

Jak już powiedzieliśmy, producenci papierosów usiłują się bronić. W USA wydają oni co roku 3 mln dolarów (na ogólną sumę 4 mln) na badania nikotyny uniwersytetom i niezależnym laboratoriom.

„Trzeba przede wszystkim wiedzieć dokładnie, co się dzieje w papierosie — stwierdza dr. Helmut Wakeham z laboratorium w Richmond. To jest pierwszy cel naszych poszukiwań. Tyton już sam w sobie zawiera ponad 100 różnych molekuł. Jeśli chodzi o papieros jest on prawdziwym wielkim piecem w miniaturze. W niektórych punktach temperatura w palącym się papierosie osiąga 800 stopni, a temperatura dymu dochodzi do 28 stopni. Między tymi dwoma krainościami zachodzi mnóstwo błyskawicznych reakcji, powodujących powstanie nowych molekuł. Zidentyfikowano ich 1500, ale specjaliści sądzą, że ich całkowita ilość wynosi od 10 do 100 tys.”

Choroba cywilizacji

Już dawno stwierdzono, że nikotyna powoduje przyspieszony rytm serca, podnosi ciśnienie tętnicze, co z kolei przyczynia się do uszkodzania wewnątrznych ścianek naczyń krwionośnych, więc powstawała punktowa, w których gromadzi się cholesterol. W dymie papierosowym stwierdzono sześć różnych związków chemicznych, które działają na uszkodzenie naczyniowe. Bardzo wielu narkotyków palaczy skarży się na ustawiczne podrażnienie gardła. Uważa się, że smoła powstająca w trakcie spalania się tytoniu sprzyja powstawaniu raka. Statystycznie rzecz biorąc stwierdzono, że nie budzi żadnych wątpliwości. Jednakże do tej pory nie udało się stworzyć warunków do eksperymentu, który by odtwarzał dokładnie warunki w jakich znajduje się palacz. Trudno jest mianowicie oddzielić skutki palenia papierosów od innych przyczyn zatrucia, jak np. gazy spalinowe. Skoro nie ma możliwości zastosowania metod prewencyjnych, należałoby przynajmniej ograniczyć skutki nikotyny. Pod naciskiem lekarzy — producenci zaczęli stosować w papierosach

filtr. W USA sprzedaje się obecnie 80 proc. papierosów z filtrami.

„Czego palacz poszukuje w papierosie?” Od ponad 50 lat eksperci z dziedziny psychologii usiłują wskazać na jakąkolwiek korzyść nikotyny, która by usprawiedliwiała ryzyko wynikające z jej konsumpcji. „Wszystko to co można stwierdzić — mówi dr. Dunn — wyraża się w następującej opinii: dym papierosowy wywołuje reakcję, taką jak nieoczekiwane, miłe lub nieprzyjemne wzruszenie. Wydaje się, że palacz usiłuje znaleźć się sztucznie w stanie ustawicznego podniecenia.” Na pytanie jaką reakcję wywołuje nikotyna większość palaczy odpowiada: „To nas odpręża”.

Według profesora kanadyjskiego Hasa Selye'a, wynalazcy stresu w medycynie — tyton jest odpowiedzią na trudności związane z różnorodnymi ujemnymi skutkami współczesnej cywilizacji.

Sztuczny tyton

Wszystkie przytoczone fakty wskazują niezbicie na szkodliwość nikotyny. Ale rzecz zdumiewająca — producenci papierosów nie obawiają się spadku konsumpcji nikotyny, lecz braku surowca, wobec wciąż wzrastającego popytu na papierosy. Tyton bowiem poddany jest wszelkim zmianom w procesie produkcji rolnej — zły zbiór, różnej jakości, podwyższe cen. Właśnie dlatego w Anglii fabrykanci papierosów, chemicy, specjaliści z dziedziny tworzyw sztucznych, inwestują od kilku lat miliony funtów w szereg badań zmierzających do stworzenia syntetycznego tytonu.

Gdy tyton podda się analizie można stwierdzić, że jego podstawową substancją jest celuloza połączona z szeregiem związków zapachowych, mu specyficzny smak. Dlaczego zatem nie wyjść od czystej celulozy, bardzo taniej, aby następnie nadać jej smak tytoniu? Pierwsze papierosy, zawierające 50 procent sztucznego tytonu przechodzą obecnie próby w laboratoriach Coventry. Jeśli „testerzy” uznają, że smak sztucznego papierosa jest zadowalający, ich produkcja na wielką skalę rozpocznie się już niebawem. Oczywiście nie oznacza to, że sztuczny papieros nie będzie zawierał tych składników, których szkodliwość dla zdrowia jest oczywista. („Trybuna Robotnicza”)

R. P.

To są rezerwy!

Oszczędności załogi HCP

OGÓLNOKRAJOWY KONKURS USPRAWNIAJĄCY MATERIALOWEJ GOSPODARKI

Trwa Ogólnokrajowy Konkurs Usprawnienia Gospodarki Materialowej. Jak informowaliśmy, z całego kraju zgłosiło się do niego 4 005 przedsiębiorstw. Najwięcej, bo 486 uczestników konkursu, pochodzi z województwa poznańskiego.

Jednym z przedsiębiorstw, uczestników konkursu, w którym już obecnie zanotowano spore osiągnięcia w dziedzinie poprawy gospodarki materialowej, są Zakłady Przemysłu Metalowego H. Cegielski. W HCP opracowany został ramowy program poprawy gospodarki materialowej na lata 1973 — 74. Znane są wyniki realizacji tego programu w ciągu trzech kwartałów tego roku.

Dzięki wprowadzeniu postępu technicznego zaoszczędzo-

no, np. ponad 442 ton stali, staliwa i żeliwa, 24 tony metali nieżelaznych i 98 m sześć. drewna. W porównaniu do analogicznego okresu roku 1972 osiągnięto obniżkę zużycia materiałów o 1,49 zł na 100 złotych wartości produkcji globalnej. W wyniku zmian metody kucia w odkuwkach zaoszczędzono 68,6 ton stali.

Oszczędności osiągnięto też m. in. dzięki wprowadzeniu nowych mniej materiałochłonnych narzędzi, oszczędności paliwowo-energetycznych i usprawnieniu działalności służb zaopatrzenia, gospodarki magazynowej i opakowaniami. Oto na przykład służba zaopatrzenia prowadząca bieżącą kontrolę dysponowania materiałami zastępczymi stwierdziła, iż w wyniku zmian konstrukcyjno-technologicznych jest możliwe anulowanie zamówień różnych materiałów za ponad 9,1 mln zł. Dzięki dogłębnej analizie obniżono też wartość planowanego zapasu materiałów o 79 mln zł.

W HCP, gdzie roczna produkcja pochłania materiały wartości ponad 3,5 mld zł, wartość zapasów materiałów zbędnych szacuje się na sumę zaledwie 3 mln zł. Część tych zapasów (za około 460 tys. zł) zakłady sprzedały w trakcie Gieldy Materiałów Zbędnych Zjednoczenia „Tasko” we Wrocławiu. (map)

SPORT-SPORT-SPORT

W śniegu i na mrozie

Mieli rację kibice Lecha, którzy twardo stawiali na zwycięstwo swojego zespołu z Zagłębiem Sosnowiec.

Dwa gole strzelone w niedzielę na Stadionie im. 22 Lipca, podreperowały nieco konto punktowe lechitów, a sympatykom piłki nożnej w Wielkopolsce, pozwoliły z nieco większą nadzieją patrzeć w przyszłość.

Kibice wierzą w swoich piłkarzy, ale tylko niewielka garstka — jak na poznańskie stosunki — zdecydowała się spędzić dwie godziny na śniegu i mrozie. Jeszcze na kilka minut przed rozpoczęciem spotkania, na trybunach Stadionu im. 22 Lipca nie było więcej niż trzy tysiące osób, co było widokiem dość zaskakującym, gdyż, przyzwyczajaliśmy się do nieco większej liczby widzów na meczach Lecha. Jednak w miarę upływu czasu przybyło sporo osób, tak, że w końcu spotkanie oglądało około ośmiu tysięcy ludzi.

Sądziły, że piłkarzom było nieco cieplej niż kibicom, gdyż ci ostatni poza potupywaniem i podskakiwaniem, nie mieli innych możliwości rozgrzania się. Co prawda zawodnicy obu drużyn występowali w strojach sportowych, ale za to mogli sobie pobiegać. Mróz dodatnio wpłynął na ruchliwość piłkarzy i nawet zawodnicy, którzy znani są z tego, że wolał spotkanie rozgrywać „spacerowo”, ruszali się bardzo żywo.

Mecz Lech — Zagłębie Sosnowiec, podobnie reszta jak inne spotkania piłkarskie o mistrzostwo I ligi, odbywał się w anormalnych warunkach. Śnieg i przenikliwe zimno powodowały, że mecze stały na niższym niż normalnie poziomie, a każdy upadek na zmarzniętą, twardą jak beton ziemię, był bardzo bolesny, a co gorsze groził zawsze poważną kontuzją. W najbliższą sobotę odbędzie się ostatnia kolejka spotkań rundy jesiennej i chociaż telewizyjna Chmurka zapowiadała ocieplenie, trudno przypuszczać, aby warunki uległy generalnej poprawie. Powiększenie ligi do 16 drużyn, bogaty sezon spotkań międzynarodowych, spowodowały, że sezon nadmiernie się przedłużył. W przyszłym roku z uwagi na start w finałach mistrzostw świata, sytuacja może być podobna i dlatego trzeba by chyba nieco częściej niż w tegorocznych rozgrywkach, organizować mecze w środę czy czwartek, dając jednocześnie do wyposazenia każdego stadionu, na którym odbywają się mecze o mistrzostwo I ligi, w światło elektryczne.

MACIEJ STABROWSKI

„Boisko w każdej wsi”

Kaczki Średnie wśród laureatów konkursu

Jednym z laureatów XI edycji konkursu ZG LZS, odbywającego się pod hasłem „Boisko w każdej wsi”, jest Technikum Rolnicze z Kaczek Średnich w powiecie tu-

reckim. Młodzież tej szkoły otrzymała w bieżącym roku, pełnowymiarową salę gimnastyczną wraz z zapleczem.

Tegoroczny konkurs rozgrywany był w czterech działach: szkół podstawowych, średnich, Ludowych Zespołów Sportowych oraz Państwowych Gospodarstw Rolnych. W niedzielę w Charbowie w województwie gdańskim, odbyło się podsumowanie konkursu. Wyliczono, że wartość obiektów sportowych, które w tym roku wzbogaciły wieś sięga 180 mln zł. Składa się na nią 38 stadionów z kompletem boisk, 1300 placów do gier zespołowych i 128 pawilonów.

Tabele • Tabele

PIŁKA NOŻNA

I LIGA

Gwardia — ŁKS	0:1
Lech — Zagłębie Sosn.	2:0
Ślask — ROW	0:0
Szombierki — Pogoń	1:0
Zagłębie Wałbrzych — Legia	0:2
Wisła — Górnik	1:1
Stal Mielec — Polonia	1:0
Ruch — Odra	3:0
1. Ruch	14 23 33-11
2. Stal Mielec	14 20 21-9
3. Legia	14 18 18-9
4. Wisła	14 18 20-12
5. Górnik	14 17 21-11
6. ŁKS	14 16 13-14
7. Szombierki	14 15 15-13
8. Polonia	15 14 14-18
9. Ślask	14 13 10-12
10. Gwardia	14 12 14-14
11. Lech	14 12 10-14
12. ROW	14 12 9-14
13. Odra	14 12 12-18
14. Pogoń	14 10 10-20
15. Zagłębie Włb.	15 9 7-19
16. Zagłębie Sosn.	14 5 2-21

KOSZYKÓWKA

I LIGA MĘŻCZYZN

Polonia — Wybrzeże	68:80 i 77:110
Spójnia — Wisła	81:80 i 74:85
Lublinianka — Pogoń	82:88 i 78:82
Ślask — Lech	101:85 i 92:69
Resovia — Legia	85:76 i 78:70
1. Resovia	12 22 1020-893
2. Legia	12 21 1038-933
3. Wisła	12 21 1005-942
4. Ślask	12 19 988-915
5. Wybrzeże	12 18 1075-942
6. Lech	12 18 965-853
7. Polonia	12 17 914-966
8. Spójnia	12 16 774-908
9. Pogoń	12 15 882-1062
10. Lublinianka	12 13 849-996

I LIGA KOBIET

Polonia W-wa — AZS Lublin	83:50 i 89:53
Spójnia — Wisła	60:54 i 64:89
AZS P-n — AZS W-wa	73:53 i 57:76
ŁKS — Olimpia	92:70
Włókniarz Pab. — Lech	47:75 i 53:69
1. Wisła Kraków	12 21 956-696
2. Spójnia Gdańsk	12 21 880-773
3. AZS W-wa	12 21 793-740
4. ŁKS Łódź	11 20 791-622
5. Lech	12 20 884-728
6. Polonia W-wa	12 18 819-772
7. AZS P-n	12 17 801-809
8. Olimpia	11 15 767-841
9. Włókniarz Pab.	12 12 664-836
10. AZS Lublin	12 12 601-1009

II LIGA KOSZYKARZY	
AZS P-n — Gwardia Wr.	81:71
Warta — Zastal Z. Góra	77:70 i 75:61
Stal Ostrów — Astoria Bydg.	77:70 i 86:77

II LIGA KOBIET	
Zagłębie K. — AZS T.	68:63 i 41:61

Tenis

Hiszpania — Polska 3:2

Mimo ambitnej postawy tenisistów polskich, podczas rozgrywanego w Saragossie spotkania o puchar króla Gustawa V, pomiędzy zespołami Hiszpanii i Polski, mecz zakończył się zwycięstwem gospodarzy 3:2.

O porażce zdecydowała gra podwójna, w której Polacy Fibak — Nowicki nie wytrzymali trudów ciężkiego, dwugodzinnego pojedynku z Munozem i Morenó, przegrywając 4:6, 6:0, 6:1, 6:4. Do finału tego turnieju zakwalifikowały się już zespoły Hiszpanii, NRF-u i (jako gospodarze) Szwecji.

Tegoroczny puchar Davisa zakończył się zwycięstwem tenisistów Australii, którzy w finale pokonali reprezentację USA.

W naszym obiektywie

Ze zmiennym szczęściem walczyły wielkopolskie zespoły koszykówki, w ostatniej serii spotkań mistrzowskich. Na zdjęciu: fragment meczu Warta — Zastal Z. Góra, wygranego przez „zielonich”.

W anormalnych warunkach, w śniegu i na mrozie, grali piłkarze Lecha i Zagłębia Sosnowiec. Na zdjęciu: fragment tego spotkania.

Fot. (3) — K. Przychodźki

Hokeiści na lodzie Zjednoczonych Września, stracili punkty w meczach ze Stoczniowcem Gdańsk. Na zdjęciu: gorąca sytuacja pod bramką Zjednoczonych.

Polska — Węgry 12:10

Wyrównane spotkanie na ringu w Koninie

Ponad trzy tysiące widzów zgromadziło w sali konińskiego Pałacu Sportowego, spotkanie bokserskich reprezentacji juniorów Polski i Węgier. Po dość zaciętych i wyrównanych walkach, ostateczne zwycięstwo odnieśli reprezentanci Polski 12:10.

Spółród naszych reprezentantów na wyróżnienie zasługuje postawa Srednickiego, który w wadze papierowej pokonał wyższego od siebie i dysponującego dłuższymi zasięgami ramion Tezslę. Polek unikał walki na dystans, często przechodząc do zwarcia i półdyktansu, gdzie był wyraźnie lepszy od swego przeciwnika. Podobał się również Waszak.

Najładniejszy pojedynek stoczył jednak w wadze lekkośredniej Okroszkowicz. Jego przeciwnik

Borbely już pod koniec pierwszej rundy był liczony, w drugiej zaś sekundant podał go Polakowi. Dziś o godz. 18 na ringu w Kapliżu rozpoczyna się rewanżowe spotkanie obu zespołów. Trener kadry juniorów — Dariusz Dukiński desygnował do drużyny nowych zawodników, wśród których znaleźli się dwaj reprezentanci Wielkopolski: Kaczmarek (Polonia Leszno) w wadze muszej i Kuciński (Olimpia Poznań) w wadze półśredniej. (zb)

Wspólnie — łatwiej

Dokończenie ze str. 3.

że Wielkopolska ma w tej dziedzinie znaczne osiągnięcia, zapoczątkowane w 1967 roku inicjatywą Egzekutywy KW PZPR w Poznaniu. Myślę o tworzeniu długofalowych programów poprawy warunków pracy i socjalno-bytowych załóg wielkopolskich zakładów oraz o realizacji tych programów przez rady narodowe, ogniwa związków zawodowych i administrację przemysłową.

MICHAŁ ŁUCZAK

*) Autor pracy pt. „Model organizacyjny koordynacji poziomej spraw społecznych pomiędzy radami narodowymi, przemysłem, planu centralnego i organizacjami społecznymi” (Poznań 1971).

HUMOR I SATYRA

— Biedny ten Oskar! W taki deszcz wyjść z więzienia!

Komitet Wojewódzki Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Poznaniu, ul. Czerwonej Armii nr 78 — ogłasza na dzień 15 grudnia 1973 r. — **I PRZETARG NIEOGRANICZONY** na samochody marki:

- „Warszawa” typ 223 —
cena wywoławcza — 30.000 zł
- „Warszawa” typ 224 —
cena wywoławcza — 30.000 zł
- „Warszawa” typ 224 —
cena wywoławcza — 30.000 zł
- „Warszawa” typ 224 —
cena wywoławcza — 30.000 zł
- „Fiat” 1300 typ 125 p —
cena wywoławcza — 40.000 zł

Przetarg odbędzie się o godz. 10 w Izbie Rzemieślniczej — Poznań, ul. Marchlewskiego nr 108/112 (wejście od ulicy Niezłomnych).

Samochody oglądać można na dwa dni przed przetargiem w godz. od 10—14 w garażach Wojewódzkiej Rady Narodowej — Poznań, ul. Małty Magdaleny 1—3.

Przystępujący do przetargu winien wpłacić do kasy Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Poznaniu, ul. Czerwonej Armii 78 — wadium w wysokości 10 proc. ceny wywoławczej, najpóźniej w przeddzień przetargu. 8530-K1

Praca Nauka

Autoukulekacja zatrudni ucznia oraz młodego pracownika. Poznań-Górny, Czechosłowacka 167. 14053g

Krawcowe do szycia kieszonki, bluzek oraz prasowaczka potrzebne, praca stała. Oferty „Prasa” — Grunwaldzka 19 dla 13992g.

Lekcje wyrównawcze — utrwalające pod kierunkiem doświadczonych pedagogów (matematyka, język polski — klasa VIII, maturzyści, inni). Mielżyńskiego 16 m. 24. Zgłoszenia godz. 19—20. 13647g

Tańców uczyć. Poznań, Mickiewicza 27 m. 7a. 14190g

Sprzedaż

Sprzedam duży garaż na rozbiórkę. Miejsce nadaje się do budowy domu mieszkalnego, w Miłosławiu, pow. Września. Blizsze informacje: M. Laskowska, Borzykowo, pow. Września. 1011p

Futro nowe popielate, łapki karakulowe, sprzedam. Ściegiennego 122. 14290g

Sadzonki goździków ukorzenione, okazują się sortem. Tel. 479-96. 14122g

PRZEDSIĘBIORSTWO PAŃSTWOWE

zamieni dziurkarke

SOEMTRON 415

na sprawdzarkę

SOEMTRON 425,

lub zakupi sprawdzarkę.

Centralny Ośrodek Zmechanizowanej Ewidencji przy Zjednoczeniu Budownictwa Rolniczego 60-845 Poznań, ul. Kochanowskiego 7. 8352-K1

Akordeon 80-basowy Weltmeister sprzedam. Kościelna 50 m. 17, po 16. 14333g

Motocykl SHL oraz Pannonię sprzedam. Czerwonej Armii 69 m. 17, Jan-kowiak. 13833g

Sprzedam Pannonię z kołszem. Jaszuńskiego nr 58 (Świerczewo). 13843g

Samochody

Regeneracja wałów korbowych Syrena, Wartburg, Trabant, motocykle. Szlifiernia cylindrów — Poznań-Jeżyce przy Botanicznej, Szczepna 11, narożnik Nowiny, tel. 41-11-97, Makowski. 14343g

Sprzedam Warszawę M-20 po kapitalnym remoncie. Poznań, Słowiańska 20 m. 10. 13729g

Zguby Różne

Dnia 30. 11. 73 r. między godz. 10.50 a 11.10 w toalecie hotelu „Merkury” zostawiono pierścionek damski, pamiątkowy Uczniowego Związku, proszę o zwrot za wynagrodzeniem. Adres wskazuje „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 14416g.

Pani, która oddała czarny portfel do kiosku przy „Olimpii” w poniedziałek, 26 listopada około 5.15 rano, proszę o przybycie — Grunwaldzka 131 po 16. 14313g

Złoty wydatek przedmiot. Dzieln. Rady Narodowej Poznań-Grunwald, Wydz. Przem. i Handlu, na wykończenie rzeźbiarstwa w zakresie ślusarstwa, na nazwisko Leopolda Lewandowski. Poznań, ul. Strzecha 42. 14359g

30. 11. br. zaginął pies wyżeł węgierski (6 miesięcy). Zwrot za wynagrodzeniem: ul. Wieczorka 30. Ostrzegam się przed kupnem. 14383g

Oddam garaż. Ściegiennego 112, tel. 67-53-92. 14314g

Naprawy radio-TV. Złecenia do 13. Tel. 67-13-21. 13733g

Czyszczenie pierza na poszewki, szycie korder — 7 dni. Poznań, ul. Mateckiego 34. 12284g

Bezwolne cyklinowanie parkietów — podłóg, lakierowanie. Tel. 647-95 od 16. 12020g

Orowochrom — barwne filmy pozytywowe, wywołuje w terminie 5 dni, wykonuje również prace amatorskie czarno-białe z przeźrocz. Jan Kolec, Zakład Fotograficzny, Poznań, Ratajczaka 36 (na rożnik Czerwonej Armii). 13689g

Pracownicy poszukujemy

Zakład Samochodów Rolniczych, Poznań, ulica Warszawska 349 — zatrudni pracowników w następujących zawodach:

- blacharz samochodowy,
- lakiernik,
- ślusarz narzędziowy i ogólny,
- spawacz gazowy.

Blizszych informacji udziela Dział Kadr i Szkolenia — telefon 700-81, wewn. 68.

Dojazd do pracy autobusem zakładowym. Gwarantujemy zakwaterowanie. 8389-K1

Komunikaty

Wielkopolskie Okręgowe Zakłady Gazownictwa w Poznaniu, ul. Grobla 15 — podają do wiadomości wszystkich odbiorców gazu korzystających z palników laboratoryjnych typu „Bunsena” oraz „Teclu”, że palniki te nie nadają się do spalania gazu ziemnego zaizolowanego.

W związku z tym należy zaopatrzyć się w palniki laboratoryjne typu „Meckera”, przeznaczone do spalania gazu ziemnego zaizolowanego.

Dyrekcja
Wielkopolskich Okręgowych
Zakładów Gazownictwa
8442-K1

Dnia 1 grudnia 1973 r. zmarł w Bogu po ciężkich cierpieniach i po żmudnej 58-letniej pracy zawodowej, nasz najdroższy mąż i ojciec

inż. dypl.

BOLESŁAW BIAŁOPIOTROWICZ
komandor — porucznik w st. spoczynku.

Pogrzeb odbędzie się dnia 5 bm. o godz. 14.00 na cmentarzu na Junikowie,

o czym zawiadamiają
pograżone w głębokim smutku

żona i córki
14452g

Dnia 2 grudnia 1973 r. zmarł nasz drogi mąż, ojciec, teść, dziadek, brat, szwagier i wujek, śp.

WIKTOR KORTYLEWICZ

były inspektor Zakł. Położn.-Ginekol. w Poznaniu.

Pogrzeb odbędzie się dnia 5 bm. o godz. 13.05 na cmentarzu junikowskim.

W smutku pograżona
rodzina

Poznań, Staszica 9 m. 5. 14392g

Długoletniemu pracownikowi Zakładów Maszyn Chemicznych „Metalchem” w Poznaniu

ANTONIEMU BŁASZCZAKOWI
wyrazy serdecznego współczucia

z powodu zgonu

Żony

składają

Dyrekcja, POP, Rada Zakładowa
Rada Robotnicza i współpracownicy
8552-K1

Dnia 2 grudnia 1973 roku zmarł nagle w wieku lat 57

ZYGMUNT KOZIOŁEK

były mistrz Polski w boksie.

Pogrzeb drogiego nam Zmarłego odbędzie się dnia 5 bm. o godz. 11 na cmentarzu junikowskim.

Rodzina

Poznań, ul. Wojskowa 23 m. 14. 14430g

W dniu 1 grudnia 1973 r. zmarła po ciężkich cierpieniach moja najdroższa żona, matka, teściowa i babcia, przeżywszy lat 51

CECYLIA BŁASZKA

z domu Krzywos

Pogrzeb odbędzie się w dniu 5 bm. o godzinie 13 na cmentarzu na Miłostowie (Główna).

W smutku pograżony
mąż z rodziną

Poznań, Rynek Śródecki 15 m. 15.
Osobnych zawiadomień nie wysyła się.
14429g

Dnia 1 grudnia 1973 r. zmarła nasza długoletnia pracownica

URSZULA NITSCHKE

Pogrzeb odbędzie się w dniu 4 grudnia 1973 r. o godzinie 13.05 na cmentarzu junikowskim.

Rodzinie Zmarłej wyrazy serdecznego współczucia składają

Rada — Zarząd — załoga
Spółdzielni Pracy Branży Skórzanej
„Sportowa”
8553-K1

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 2 grudnia 1973 r. zmarła nasza ukochana matka, siostra, teściowa i babcia

JANINA KINIC

z domu Wlażlak

Pogrzeb odbędzie się dnia 5 bm. o godz. 11.30 na cmentarzu sołackim.

W smutku pograżona
rodzina

Poznań, ul. Nad Wierzbakiem 26 m. 6. 14476g

Dnia 1 grudnia br., zmarł po długich i ciężkich cierpieniach mój ukochany mąż, nasz najdroższy ojciec, teść, dziadziś, brat, szwagier i stryj

FRANCISZEK SOBCZAK

długoletni pracownik HCP

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 4 grudnia br. o godz. 14.15 na cmentarzu na Junikowie.

W głębokim smutku pograżeni
żona, synowie, synowe
wraz z rodziną

Prosimy o nieskładanie kondolencji.
Poznań, ul. Bukowa 2a m. 13. 14376g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 2 grudnia 1973 r. odszedł od nas niespodziewanie, namaszczony Olejami św., mój najdroższy, nigdy niezapomniany mąż, najukochańszy ojciec, teść i dziadziś, przeżywszy lat 69, śp.

ALFONS WERNER

mistrz kaletniczy

Pogrzeb odbędzie się dnia 5 bm. o godzinie 10.25 na cmentarzu junikowskim.

W smutku pograżona
żona z rodziną

Prosimy o nieskładanie kondolencji.
Poznań, ul. Garbary 42 m. 2. 14428g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 2 grudnia 1973 r. zmarł w wieku 52 lat, opatrzony Sakramentami św., nasz najdroższy mąż, ojciec, syn i brat, śp.

ZDZISŁAW OKO

Pogrzeb odbędzie się dnia 5 bm. o godz. 12.30 na cmentarzu na Junikowie.

Pograżona w smutku
rodzina

Poznań, ul. Dominikańska 7 m. 6. 14426g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 1 grudnia 1973 r. zmarł, opatrzony Sakramentami św., po długiej i ciężkiej chorobie, przeżywszy lat 73, mój najdroższy mąż — wierny przyjaciel mego życia, kochany brat, szwagier i wujek

STANISŁAW WYSOCKI

porucznik Powstania Wielkopolskiego, uczestnik I i II wojny światowej, walczył w kampanii wrześniowej 1939 r., odznaczony za udział w walkach Srebrnym Krzyżem Orderu Virtuti Militari, Wielkopolskim Krzyżem Powstańcym, Krzyżem Walecznych, Medalem za Warszawę i innymi odznaczeniami.

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 5 bm. o godz. 15 na cmentarzu górczyńskim.

Pograżone w smutku
żona i rodzina

Poznań-Podolany, Zakopiańska 22. 14407g

Dnia 3 grudnia 1973 r. zmarł po długiej i ciężkiej chorobie, opatrzony Sakramentami św., mój ukochany mąż, nasz najtroskliwszy ojciec, teść, dziadek, brat, szwagier i wujek, przeżywszy lat 76, śp.

TOMASZ REISS

były st. wachmistrz 7 pułku
Strzelców Konnych Wlkp.

Pogrzeb odbędzie się dnia 6 grudnia br. o godz. 11 na cmentarzu junikowskim.

W smutku pograżona
rodzina

Poznań, ul. Dąbrowskiego 86 m. 3.

W dniu 1 grudnia 1973 r. zginął śmiercią tragiczną mój najdroższy mąż, kochany ojciec, teść i dziadek, przeżywszy lat 59, śp.

STANISŁAW MATUSZAK

pracownik PKP

Pogrzeb odbędzie się dnia 4 grudnia 1973 roku o godz. 15 na cmentarzu w Żabikowie.

W głębokim smutku pograżona

rodzina

Luboń, ul. Matejki 6 b.

W dniu 1 grudnia 1973 r. zmarła po długich i ciężkich cierpieniach, nasza ukochana i nigdy niezapomniana córka, matka, siostra, teściowa i babcia, śp.

CECYLIA CZESŁAWA SOBECKA
z domu Gzowska

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 5 bm. o godz. 14.50 na Junikowie.

W smutku pograżona
rodzina

14468g

Dnia 2 grudnia 1973 r. zmarł po krótkiej chorobie, przeżywszy lat 78, mój mąż, troskliwy ojciec i dziadek, śp.

JÓZEF PIĄTKOWSKI

podporucznik Powstania Wielkopolskiego.

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 5 bm. o godz. 10.30 na cmentarzu górczyńskim.

W smutku pograżeni
żona, syn, synowa i wnuczka

Poznań, Głogowska 116 m. 8. 14501g

W dniu 2 grudnia 1973 r. rozstał się z tym światem po krótkich, ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, kochany tatuś, syn, brat, szwagier i wujek, przeżywszy lat 55

WŁADYSŁAW BUDNY

Pogrzeb odbędzie się dnia 5 bm. o godz. 9.15 na cmentarzu junikowskim.

W głębokim bólu i żalu pozostają
żona z synami i rodziną

Poznań, ul. Przybyszewskiego 28 m. 25. 14489g

Z głębokim bólem i żalem zawiadamiamy, że dnia 30 listopada 1973 roku zgasło mi najdroższe i nigdy niezapomniane serce, pełne poświęceń w życiu, otoczone moją wielką miłością — jedyna droga siostra — kuzynka i ciocia, opatrzona Sakramentami św., przeżywszy lat 59, śp.

MARIA KOPERSKA

emerytka PKP

Odprowadzenie drogiego zwłok do grobu rodzinnego z kaplicy cmentarnej na Miłostowie (Główna) odbędzie się w dniu 5 grudnia br. o godzinie 14.

W smutku pograżona
siostra

Poznań, Strzelecka 22/24 m. 12. 14352g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 2 grudnia 1973 r. zmarł po długich i ciężkich cierpieniach mój kochany mąż i tatuś, drogi zięć, brat, stryj, szwagier i wujek, śp.

WŁODZIMIERZ MATUSZEWSKI

Pogrzeb odbędzie się na cmentarzu parafialnym Św. Jana Vianney przy ul. Lutyckiej, w dniu 6 grudnia 1973 r. o godz. 13.

Pograżona w żalobie
żona z córeczką i rodziną

Poznań, Osiedle Jagiellońskie 103 m. 5. 14479g

W dniu 30 listopada 1973 roku zasnął w Panu nasz ukochany, pełen poświęcenia i troskliwości mąż, ojciec, teść, dziadzio i wujek, śp.

WOJCIECH OLEJNICZAK

lat 83.

W głębokim smutku pograżona
żona z rodziną

Poznań, ul. Kraszewskiego 4 m. 5.
Nowy Sącz. 14256gpr.

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 2 grudnia 1973 r. odeszła od nas na zawsze, po długich cierpieniach, namaszczona Olejami św., nasza najdroższa i najukochańsza matczka, teściowa, babcia, szwagierka i ciocia, przeżywszy lat 79

ROZALIA PRZYBYŁA

z domu Skotarczyk

Pogrzeb odbędzie się w dniu 5 bm. o godzinie 14.15 na cmentarzu junikowskim.

W smutku pograżona
rodzina

Poznań, ul. Grottgera 3 m. 1. 14469g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 1 grudnia 1973 r. po ciężkiej chorobie zakończył swe pracowite życie, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, ukochany ojciec, teść, dziadek i wujek, przeżywszy lat 77, śp.

LUDWIK LEWANDOWSKI

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 5 bm. o godz. 13.30 z domu żałoby na cmentarzu parafialny w Kicinie.

W smutku pograżona
żona z rodziną

Koziegłowy, ul. Podgórna 20. 14375g

W dniu 2 grudnia 1973 r. zmarła, przeżywszy 83 lata, opatrzona Sakramentami św., najdroższa matka, babcia i prababcia

Mieczysława Kazimiera

SCHNITTER

z d. Szlachetka

Pogrzeb odbędzie się dnia 5 grudnia 1973 roku o godz. 13.40 na cmentarzu junikowskim,

o czym zawiadamia
pograżona w głębokim smutku
rodzina

Poznań, Dolna Wilda 44 m. 2. 14478g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 2 grudnia 1973 r. zmarł mój kochany mąż i tatuś, śp.

Mieczysław Zygmunt FRONTCZAK
były oficer Polskich Sił Zbrojnych
na Zachodzie.

Pogrzeb odbędzie się dnia 5 bm. o godz. 8.05 na cmentarzu junikowskim.

W smutku pograżona
żona z synami i rodziną

Prosi się o nieskładanie kondolencji.
Poznań, ul. Za Bramką 12 b m. 2. 14464g

